

**EMBARGO: A NU SE PUBLICA ÎNAINTE DE JOI,
22.10.2026, ORA 13:00 (ORA BUCUREȘTIULUI)**

COMUNICAT DE PRESĂ

București, 22 octombrie 2026

Indicele Populismului Autoritar 2026: aproape unul din trei alegători europeni votează partide populiste, autoritare sau extremiste, cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată

Institutul European pentru Studii Economice (IES-Europe) lansează ediția în limba română a celui mai amplu studiu comparativ despre partidele populiste, autoritare și extremiste din Europa, realizat de think tank-ul suedez Timbro și rețeaua europeană EPICENTER.

Institutul European pentru Studii Economice (IES-Europe) publică ediția în limba română a Indicelui Populismului Autoritar 2026, elaborat de politologul Andreas Johansson Heinö pentru Timbro și EPICENTER. Ajuns la a cincea ediție, Indicele analizează peste 260 de partide din 31 de democrații europene, cu date electorale care acoperă toate alegerile parlamentare de la primele scrutine postbelice până în 2026, și include profiluri detaliate pentru cele mai relevante 76 de partide.

Studiul urmărește așa-numitele partide contestatare, adică partidele populiste, autoritare sau extremiste, de stânga sau de dreapta, care resping mainstream-ul politic și reprezintă o provocare la adresa democrației liberale, a economiei de piață și a statului de drept.

Principalele concluzii

- Aproape unul din trei alegători europeni, 32,6%, susține în prezent un partid contestatar, cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată.
- Partidele contestatare obțin peste 20% din voturi în 26 dintre cele 31 de țări analizate.
- În vara lui 2026, partidele contestatare făceau parte din 11 dintre cele 31 de guverne naționale.
- Dintre cele 76 de partide analizate în detaliu, 18 sunt clasificate drept puternic autoritare.

Un nivel record după o creștere de trei decenii

Datele Indicelui arată o transformare de durată a politicii europene. De la primele alegeri postbelice până la sfârșitul anilor 1990, ponderea cumulată a voturilor obținute de partidele contestatare a rămas remarcabil de stabilă, în jur de 10%, cu un vârf temporar de 14% la începutul anilor 1970. Timp de peste o jumătate de secol, partidele mainstream, adică social-democrații, liberalii, creștin-democrații, conservatorii și, mai târziu, ecologiștii, au atras în mod constant aproximativ nouă din zece alegători.

Tiparul s-a schimbat în jurul anului 2000. După criza financiară globală, susținerea pentru partidele contestatate s-a dublat, ajungând la circa 20%. Criza refugiaților a declanșat un nou val de creștere, iar între 2015 și 2023 susținerea lor s-a stabilizat la aproximativ un sfert din electorat. În ultimii trei ani, sprijinul a crescut din nou, depășind pentru prima dată pragul de 30%. Astăzi, partidele contestatate atrag de aproximativ trei ori mai mulți alegători decât în cea mai mare parte a perioadei postbelice.

Creșterea este larg răspândită. În Bulgaria, Cehia, România, Italia și Slovacia, partidele contestatate atrag peste jumătate din voturi, în timp ce Malta rămâne o excepție, fără niciun partid contestatar în parlament. Șapte dintre cele zece țări cu cele mai ridicate niveluri de susținere sunt democrații postcomuniste.

De la periferie la guvernare

Partidele contestatate nu mai sunt niște outsiders care bat la porțile puterii. De la începutul secolului XXI, aproximativ 45 de guverne europene au inclus unul sau mai multe partide contestatate, iar încă aproximativ o duzină au depins de sprijinul lor parlamentar. În vara lui 2026, ele participau la 11 dintre cele 31 de guverne analizate, adică la mai mult de unul din trei. Doar șase țări, Germania, Irlanda, Malta, Portugalia, Suedia și Regatul Unit, nu au avut niciodată un partid contestatar de stânga radicală sau de dreapta radicală în guvernul național în perioada postbelică.

Participarea la guvernare a avut efecte diferite: pe unele partide le-a îmblânzit, pe altele le-a încurajat sau le-a determinat să își doboare propriile coaliții. Moderarea, arată raportul, nu este o consecință automată a accesului la putere.

Cine pierde și cine rezistă

Dreapta radicală a generat cea mai mare parte a creșterii și se află aproape de nivelul său record, în timp ce stânga radicală, în ciuda unei ușoare reveniri recente, rămâne mult sub forța sa din perioada postbelică. Printre partidele mainstream, cele mai mari pierderi le-au suferit creștin-democrații, a căror susținere medie a scăzut la aproximativ 6,5%, și social-democrații, a căror susținere medie a coborât de la circa 28% în 2001 la 16% în 2026. Partidele liberale, în schimb, se mențin aproape de cele mai bune rezultate din istoria lor, cu o medie de 11,5% în 2026.

Autoritarismul, principalul motiv de îngrijorare

Cele 76 de partide analizate în detaliu sunt clasificate pe patru dimensiuni: politica economică, temele socioculturale, raportarea la Uniunea Europeană și autoritarismul. Cele mai multe sunt conservatoare din punct de vedere cultural și se împart în mod egal între stânga și dreapta economică. Euroscepticismul a slăbit, cel puțin temporar: ieșirea din UE a devenit un obiectiv tot mai rar, iar multe partide preferă să remodeleze Uniunea din interior.

Adevăratul semnal de alarmă privește însă democrația ca atare. Optsprezece partide sunt clasificate drept puternic autoritare. Această categorie include partide care au demonstrat deja la guvernare cât de departe sunt dispuse să meargă în slăbirea independenței justiției, îngrădirea pluralismului media sau politizarea instituțiilor statului. Raportul arată, de asemenea, că relațiile cu Rusia și cu Statele Unite au devenit noi linii de demarcație în rândul partidelor contestatate europene.

România în Indice

Potrivit Indicelui, România se află pe locul al treilea din 31 de țări, după Bulgaria și Cehia: la alegerile parlamentare din 2024, peste jumătate dintre voturi au mers către partide pe care Indicele le include în categoria partidelor contestatate. Raportul descrie România ca având unul dintre cele mai volatile sisteme de partide din Europa Centrală și de Est, în care partidele radicale și populiste au fost o constantă, de la partenerii naționaliști de coaliție de la începutul anilor 1990 până la apariția Alianței pentru Unirea Românilor (AUR), devenită în 2024 al doilea partid ca mărime, cu 18% din voturi.

Indicele analizează în detaliu patru partide românești: PSD, AUR, S.O.S. România și POT. Trei dintre acestea, AUR, S.O.S. România și POT, se numără printre cele 18 partide din Europa clasificate drept puternic autoritare. IES-Europe a pregătit și o fișă de țară dedicată României, care sintetizează datele și clasificările din Indice.

Metodologie

Indicele include toate partidele care au obținut cel puțin 1,0% din voturi la nivel național la cel puțin un scrutin parlamentar. Pentru fiecare țară, valoarea anuală a Indicelui se bazează pe cele mai recente alegeri parlamentare. Clasificările partidelor se bazează pe o gamă largă de surse secundare, inclusiv cercetări academice, analize de specialitate, documente de partid și relatări de presă.

Raportul integral și fișa de țară pot fi descărcate de la adresa:

<https://ies-europe.ro/indicele-populismului-autoritar-2026/>

###

Note pentru editori

Despre Indicele Populismului Autoritar

Indicele Populismului Autoritar cartografiază tendințele ideologice din politica europeană, urmărind partidele care reprezintă o provocare la adresa democrației liberale, a economiei de piață și a statului de drept. Publicat pentru prima dată în 2016, Indicele examinează pozițiile partidelor în privința economiei, a temelor sociale, a Uniunii Europene și a normelor democratice.

Despre Institutul European pentru Studii Economice (IES-Europe)

Institutul European pentru Studii Economice (IES-Europe) este o organizație educațională care promovează principiile unei societăți libere prin seminarii, cercetare și publicații. IES-Europe este membru al rețelei EPICENTER.

Despre Timbro

Timbro este principalul think tank pro-piață liberă din țările nordice. Fondat în 1978, Timbro promovează principiile pieței libere, ale liberei inițiative, ale libertății individuale și ale unei societăți libere.

Despre EPICENTER

EPICENTER, European Policy Information Center, este o rețea independentă formată din treisprezece think tank-uri de prim rang din întreaga Europă, care își propune să informeze dezbaterile europene privind politicile publice. EPICENTER este independent din punct de vedere politic și nu acceptă finanțare din bani publici.

Contact presă

Christian Năsulea, Executive Director, IES-Europe

E-mail: christian@nasulea.ro

Telefon: +40.730.801.000